

Udvalget om sociale klausuler blev nedsat som følge af aftalen for finansloven for 1999, som blev indgået mellem Regeringen og bl.a. Venstre. Efter finanslovsaftalen skulle udvalget »kulegrave de kontraktretlige og andre problemer, der kan opstå i forbindelse med sociale aftalevilkår ved udbud og udlicitering. Udvalget skal fremlægge forslag til, hvorledes det i forbindelse med udbud og udlicitering af offentlige opgaver kan indgå som et krav, at en vis andel af personalet på opgaven er ansat i job på særlige vilkår.«

Udvalget nåede efter undersøgelse af det nationale retsgrundlag og af EU-retten frem til, at det allerede under den nugældende retstilstand er muligt at fastsætte krav om, at en vis andel af personalet på en udbudt opgave skal ansættes på særlige vilkår.

Udvalget fandt sig på baggrund af finanslovsaftalen bundet til at undersøge, hvordan ordningen kunne etableres som en kvoteordning (en vis andel af personalet på opgaven).

På baggrund af følgegruppens betænkeligheder ved de uheldige virkninger, som en egentlig kvoteordning mellem stillinger på almindelige og særlige vilkår kunne få, fandt udvalget anledning til at understrege, at der i stedet for en forpligtelse til at ansætte et bestemt antal personer eller en bestemt andel af medarbejdere på særlige vilkår, kan opstilles et aftalevilkår om, at leverandøren skal have eller tilkendegive at vilje indføre en politik, som fremmer integration og fastholdelse af personer ansat på særlige vilkår. Udvalget opstillede derfor - sideordnet med vilkårene om ansættelse af en del af personalet på særlige vilkår - et sæt af vilkår, som alene stiller krav om en sådan personalepolitik.

Efter min opfattelse har Udvalget om sociale klausuler således undersøgt, hvad finanslovsaftalen for 1999 satte udvalget til, og hertil har udvalget opstillet andre muligheder i form af en personalepolitik.

Spørgsmålet om, det vil fremme integrationen af personer med nedsat arbejdsevne på arbejdsmarkedet, hvis kommunerne ved hjælp af kvoter tvinger virksomhederne til at ansætte en bestemt andel af disse personer, er vanskeligt at besvare generelt.

Jeg vil dog nævne et par synspunkter: For det første består den såkaldte tvang alene i, at en virksomhed må gøre op med sig selv, om den vil byde på en opgave, hvor virksomheden - såfremt den vinder udbudet - ved nyansættelser må foretage ansættelser af en eller flere personer på særlige vilkår.

For det andet fremmes integrationen alt andet lige af, at der stilles krav om ansættelser på særlige vilkår. Det er naturligvis umuligt at fremme integrationen af personer med nedsat arbejdsevne, hvis de ikke bliver ansat i et firma.

Integrationen er efter min opfattelse noget der sker konkret på den enkelte arbejdsplads, og har derfor at gøre med, hvordan arbejdspladsen fungerer.

Reaktionen over for ansættelser af personer med nedsat arbejdsevne som følge af aftalevilkår herom ved udbud kan dels komme fra arbejdsgiveren, dels fra arbejdsgiverens øvrige ansatte.

Såfremt arbejdsgiveren ikke er indstillet på at have (flere) ansatte på særlige vilkår må man da håbe, at arbejdsgiveren er fornuftig nok til ikke at byde på en opgaven, hvor der anvendes sociale klausuler.

Såfremt arbejdsgiverens øvrige ansatte er modvillige over for, at der ved nyansættelser ansættes personer med nedsat arbejdsevne, er det vel et spørgsmål, om en sådan modvilje skyldes, at disse personer er ansat som følge af sociale klausuler.

Jeg finder derfor umiddelbart grund til at tro, at sociale klausuler alt andet lige vil fremme integrationen af personer med nedsat arbejdsevne. Men som med alt andet skal ordningerne anvendes med omtanke og omhyggelighed - som jeg gerne tiltror både den offentlige udbyder og virksomhederne, som byder på opgaver med sociale klausuler.

Spm. nr. S 1288

Til erhvervsministeren (27/1 2000) af:

Jens Vibjerg (V):

»På hvilken måde påtænker ministeren at sikre, at arbejdsmarkedets parter i tilstrækkeligt omfang inddrages i det udredningsarbejde vedrørende anvendelse af sociale klausuler, som skal iværksættes på baggrund af finanslovsaftalen for år 2000?«

Begrundelse

Det fremgår af finanslovsaftalen for år 2000, at der skal foretages en belysning af, hvordan sociale klausuler konkret kan implementeres, og at